

[Bertel Dahlgaard.]

forhåndstilslutning til. Adskillige betydningsfulde sager, som skiftende regeringer har haft en tilbøjelighed til at søge parlamentarisk dækning for gennem finansudvalgets tilslutning, må fremtidig forelægges her i salen, enten på selve finanslovsforslaget eller ved særlige lovforslag, så muligheden for offentlig meningsudveksling er tilstede.

Hertil vil jeg imidlertid gerne føje et par bemærkninger om administrationens almindelige praksis i forholdet til finansudvalget. Når man gennemgår finansudvalgets aktstykker indeholdende de forslag, der fremkommer fra ministerierne i vinterens løb — det gælder en række mindre og mellemstore bevillinger — må man sikkert erkende, at et meget stort tal er af en sådan art, at administrationen burde have haft overblik over disse bevillingers ønskelighed allerede før finanslovsforlaget fremsættelse, så de kunne være medtaget på finansloven, eller de er af en sådan art, at de uden skade kunne vente på afgørelse til finanslovens vedtagelse den 1. april, så forslaget i stedet for at sendes til forhåndstilslutning i finansudvalget kunne stilles som ændringsforslag til finanslovsforslaget og dermed blive undergivet den almindelige offentlige forhandling på grundlag af finansudvalgets indstilling.

Hertil kommer, at den nye grundlovs bestemmelse om, at finanslovens fremsættelse kan udsættes indtil udgangen af november, vil lette en sådan fremgangsmåde. Jeg skulle tro, at en ændret praksis på de områder, jeg her har nævnt, omtrent ville kunne halvere antallet af aktstykker, der kommer til finansudvalget. Dernæst kunne det overvejes, om yderligere en række småting kunne undrages forelæggelse i finansudvalget derved, at der på finansloven gives ministrene visse frie rådighedsbeløb. Dette spørgsmål har nu flere sider, som nøje må overvejes, inden en afgørelse træffes. Den parlamentariske kontrol med alle bevillinger er noget fundamentalt, der også har en forebyggende virkning, som ikke bør underkendes.

I de kommende overvejelser bør sikkert også inddrages spørgsmålet om selve den indre tilrettelæggelse og organisering af finansudvalgets arbejde, som ikke nu helt svarer til tidens krav.

Der er altså meget i forbindelse med finansudvalgets hele placering i vort parlamentariske system, der må afpasses efter de grundlæggende synspunkter, den nye forfatning bygger på. Der railleres sommetider i pressen over, at det fra forskellig side har været bebudet, at grundlovsrevisionen på adskillige områder ville foranledige en fornyelse af forældet parlamentarisk praksis. Jeg tror, man her skulle undlade letkøbt spotten. En fornyelse er undervejs, men det skal ikke være hastværksarbejde. Det skal gå gradvis, men sikkert frem under den nye forfatnings nye vilkår. Ændringerne med hensyn til finanslovens behandling, formerne for finansudvalgets arbejde er et led i den ændrede parlamentariske praksis; den nye forretningsorden vil vise sig at være et andet betydningsfuldt led.

Men lad mig med hensyn til finansudvalgets arbejde endnu bemærke en ting. På et punkt må det hidtidige sikkert ligge fast også under de nye forhold, og det er med hensyn til finansudvalgets beføjelse til at kalde ministre til drøftelse af alle forhold vedrørende deres administration. I årtier har dette været en hjørnesten i det danske folkestyres parlamentariske kontrol og en faktor, der gennem tiderne har bidraget meget til at underbygge sundheden i den offentlige administration. Der sker ikke, som jeg har hørt antydnet, gennem denne ret til at kræve en drøftelse mellem finansudvalget og den ansvarlige minister nogen uberettiget sammenblanding af den lovgivende og den udøvende magt. Ministrene har til enhver tid ret til at afvise finansudvalgets eventuelle kritik. Det bliver da finansudvalgets eller de pågældende finansudvalgsmedlemmers skøn, om den pågældende sag er af en sådan betydning, at den bør rejses på det sted, hvor den parlamentariske minister altid må stå til ansvar, nemlig i selve folketinget.

Hvad nu det foreliggende finanslovsforslag angår, kunne dette, såvidt jeg kan se, for såvidt lige så godt være forelagt af den tidligere finansminister, det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen, som af den nuværende finansminister. Jeg har ikke fundet noget deri, som man kunne have ventet væsentlig anderledes af den tidligere finansminister. Skatterne ville i hvert tilfælde ikke være blevet mindre, militærbudgetterne ville ikke